

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četr leta " " 6·50
za en mesec " " 2·20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četr leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesedno K 1·00

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.**

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvenčni udeležje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja števinka obsega 6 strani.

Cesarsko dejanje.

Zadnje tedne se je veliko razpravljalo v javnosti in posebno liberalni listi so prinašali cele razprave, ali pojde letos nemški cesar v Rim ali ne. Vsa javnost je pritisnila na cesarja, da je na vsak način potrebno in da to že navadna manira zahteva, da se udeleži slavlja svojih zaveznikov Italijanov, ki praznujejo letos 50 let, odkar so se združili v enoto državo. Pravzaprav so pa hoteli evropski svobodomislici s tem samo Vatikan udariti in pred vsem svetom pokazati, da nima evropska politika na Vatikan popolnoma nobenih ozirov in da je vpliv Cerkve in papeža v politični javnosti enak ničli. Na eni strani so torej hoteli udariti po Vatikanu, spraviti rimsko vprašanje iz sveta in vzbudit napetost med Nemčijo in Vatikanom. Da bi navzočnost nemškega cesarja v Rimu pomenila navadno žaljenje papeža, je popolnoma jasno. Papež sam ne bi bil v stanu spregjeti vladarja, ki je prišel poveličevat slavnost, ki je proti njemu naperjena. Na drugi strani so pa hoteli napraviti politične zmešnjave v Nemčiji in katališki centrum v konflikt s cesarjem spraviti in iz večine iztisniti.

Cesar Viljem pa je prekrižal vse te načrte in urađno izjavil, da letos ne pride v Rim. Res, cesarsko dejanje. Dandanes, ko vse krivi svoj hrbet pod liberalnim časopisjem in si pusti od teh listov vso politično taktiko narekovati, ko vse izobraženstvo in inteligenca ves svet skozi liberalna očala gleda, je taka beseda nekaj nenavadnega in nepričakovane. Nemški cesar si ne da ukazovati od javnega liberalnega mnenja ampak dela po svoji previdnosti in modrosti. Pametna metoda, katero bi si lahko vzeli za vzgled vsi, posebno katoliški možje in politiki v Evropi, ki misijo, da se morajo ob vsaki priliki na ta papirnatih liberalnih regimih ozirati.

Cesar Viljem pa je pokazal, da je dalekovidni mož, ki vé, na čem svet boleha. V teh časih, ko gre anarhija v klasje in se ves državni red ruši, ko se sistematično vsa državna in cerkvena avtoriteta spodkopava in smeši, ko znanost nauke oznanja, ki so smrt in pogin vsega uravnega reda, bi bila načrtnost blaznost na ta način napadati edini moralni steber družabnega reda — papeža, in ga v očeh evropske liberalne klike ponižati. Če to liberalni

politiki delajo, ki niti pet pedi daleč pred svojim nosom ne vidijo, jim ni zamere. Da bi pa to oseba storila, ki nosi vso težko odgovornost za red v državi in ki se nanjo ves svet ozira, bi se to reklo samemu sebi grob kopati. In ravno to stališče je bilo za nemškega cesarja merodajno, da je snubitev Italijanov odklonil.

Cesar Viljem se je pokazal v resnici s tem dejanjem ne samo gentlemana in kavalirja, ampak tudi modrega politika. Res cesarsko dejanje!

Izredni občni zbor „Glavne posojilnice“.
— Zahvala deželnemu odboru. — Zavrnica S. L. S. in nje načelniku dr. Šmiersiču.

Včeraj dopoldne se je vršil izredni občni zbor propale »Glavne posojilnice« v Ljubljani, ki je v konkurzu. Udeležilo se ga je okoli 150 članov in članic. Otvoril je zborovanje podnačelnik likvidacijskega odbora dr. Oražen, ki je povdarjal, da je likvidacijski odbor storil v zadevi propale posojilnice kolikor je mogel. Obljubili so pomoč drž. poslanci in drugi faktorji in upanje je, da se olajša plačevanje primanjkljaja.

Na to se je imenoval za zapisnikarja na zborovanju dr. Jenko.

Odstopivši predsednik likvidacijskega odbora deželnih poslanec Višnikar je poročal podrobnejše o poslovanju likvidacijskega odbora. Povdarjal je, da ni član zadruge ter tudi ne več likvidacijskega odbora, ker je izstopil kot likvidator 12. t. m. Kljub temu je po zakonitih določilih upravičen, da poroča o vzrokih konkurza. V likvidacijski odbor je bil izvoljen brez lastne vednosti in je sprejel izvolitev, ker je mislil, da lahko pomaga zadružnikom. Trdno je preprčan, da je likvidacijski odbor storil vse po najboljši vesti in da niso njegovi člani nikomur škode delali. Likvidacijski odbor je deloval pet tednov ter sestavil bilenco o stanju posojilnice. Take blance ni mogoče napraviti v par dneh; storilo se je, kar je bilo mogoče. Te tedne, kar je posojilnica bila v likvidaciji, so dolžniki vplačali 327 000 K. Ako bi se to vplačevanje vršilo v konkurzu bi bilo gotovo desetkrat dražje kot v likvidaciji. Očita se likvidacijskemu odboru, da je izplačal vlogo, črtal iz registra člane. To je prazno. Nobeden ni tako nespameten,

da bi črtal člane; več če je članov v zadrugi, manj bodo posamezni plačali.

Iz vsega tega se vidi, da je podnebelje v Ljubljani tako okuženo, da se najpoštenejši človek ne bo upal na cesto. Ako se mi sedaj grozi s preiskavo, se vsega tega ne bojim. Akcijo saniranja smatram za pomožno akcijo. Zadruga ni bila politična, ampak internacionálna. (O tem dvomimo. Op. ur.) Ni res, da je likvidacijski odbor izplačeval vlogo. Šlo se je v par slučajih le za kompenzacijo; če je hotel n. pr. kdo plačati dolg z vlogo, ki jo je imel v posojilnici. Tako je imel n. pr. nek gospod 6000 K vlogo, in je podpisal menico za 6000 K. Prinesel je hranilno knjižico, češ, izbriše naj se dolg. Odbor pa je sklenil, da se dolg ne more plačati z vlogo, ker je menica že cirkulirala v Trstu in bi moral odbor plačati potem sam to menico v Trstu. Da je pobegnilo mnogo članov, ni resnica. Slučaj Znidarsič, ki ga je navepel dr. Eger pri volivnem naroku, je sledenec. Znidarsičev sin se je obrnil na likvidacijski odbor z vprašanjem, če je članica posojilnice tvrdka Znidarsič. Ker ta ni, temveč samo Znidarsič star., je imel Znidarsič ml. pravico razpolagati s tvrdkinim premoženjem. Kar se tiče dvomljivih terjatev, je to vprašanje najtežavnejše, in se natančneje ne ve niti pri dr. Hudnikovih posestivih na Dunaju. Dr. Hudnikove hiše na Dunaju so sodnijsko cenjene na 1.703.000 K, vknjiženega je na njih dolga 1.400.000 K. Dobili bi torej iz teh hiš 300.000 K, ako bi se prodale za toliko, kolikor so cenjene. Likvidacijski odbor je bil dolžan sestaviti natančno bilenco, in jo je tudi sestavil. V petek 10. t. m. je pozno v večer sklenil, da se proglaši konkurz, ker ni pokritja.

V preiskavo sem prišel, ker smo, sestavljač bilanca, morali pisati v sotočio in v nedeljo in smo naznanišli še v ponedeljek konkurs. Mnogo ljudi se je zavezalo, da podpiše za pokritje večje vsote, a denarja odbor ni videl. Payšlar je tudi obljubil, da proda do konca januarja svoje водne sile in poplača dolg, a tudi to se ni zgodilo. Kar pa je odbor iztirjal dolgov, ni s tem povzročil škode nikomur. Stroški iztirjanja bi bili v konkurzu večji. Odbor je poslal raznim faktorjem spomenico o stanju posojilnice. Likvidacijski odbor ni nikomur škodoval, pač pa skušal kolikor mogoče pomagati.

Likvidator, dež. referent Mikuž, je poročal o bilanci »Glavne posojilnice. »Glavna posojilnica« je vsa leta

izkazovala v svojih bilancah dobiček. To je bilo mogoče le, ker so vpisivali neizterljive dolgove poleg izterljivih. Ako bi se to ne zgodilo, bi morala »Glavna posojilnica proglašiti že prve tri mesece po svoji ustanovitvi konkurs, ker je imela že takrat 30.000 kron pasiv. To se ni zgodilo, in od početka so vsa leta bilance falzificirali. Neizterljivega dolga je sedaj 1.717.349 K; mogoče bo tudi manj ali več, natančneje se sedaj še ne more dognati, ker se ne vé za koliko se bodo prodala razna posestva. Pavšlarjev dolg v to vsoto ni všet, ker ga je likvidacijski odbor smatral za aktivnega. Pokritja je: zadržni deleži 16.000 K, glavni rezervni zaklad 71.000 K, specijni rezervni zaklad 93.000 K, pokojninski fond 17.000 kron; skupaj 178.000 K. Dalje so se dobile od dr. Hudnika hranilne knjižice z vlogami 161.000 K, dve drugi hranilni knjižici z vlogami 159.000 K, posojilnica ima tudi pri Kreditni banki posojilo 60.000 K, ki pa je zavarovano na posestvih upravnih odbornikov. Pokritja je torej 514.000 K. Brez Pavšlarjevega dolga ima posojilnica okroglo 1.200.000 K nepokritega primanjkljaja.

Trgovec Tačkar iz Selc je nato povedal, kako so nekateri člani prišli lahko in nesrečo, med temi tudi on sam. Ko se je ustanovila »Glavna posojilnica«, so romali po deželi neštevi pozivi s podpisi imenitnih ljubljanskih mož. Na te podpise je marsikdo veliko dal in marsikdo je pristopil kot član, tako tudi on sam iz golega političnega navdušenja. Ko se je pa ustanovila Kreditna banka, so ti gospodje odstopili, uboge člane pa so pustili na cedilu. Tudi te možakarje bi morali prijeti, ker so soodgovorni. Vedeli so, kaj se godi, a so se umaknili. Ko je šel govornik nekoč skozi Zvezdo in je videl napis »Glavne posojilnice«, je stopil v urad ter plačal nekoliko deležev, ker se je toliko bohnalo za ta zavod, pripočeval pa ga je zlasti še »Slovenski Narod«. Tako je prišel vsled samega navdušenja za »dobro stvar« v zagato. Dolžnost onih, ki so imeli pri posojilnicah kaj vpliva, bi bila, da bi opozorili člane, kaj se godi. Kako naj bodo počutni ljudje na deželi o ljubljanskih razmerah, ako je v Ljubljani nasedlo toliko ljudi, med njimi uradnikov in častnikov, »Glavni posojilnici« na lim! Pri S. L. S. so vsaj toliko pametni, da v slučaju, ako vidijo, da kak zavod ne prospeva, mirnim potom urede pravocasno razmere, da ne trpe člani škode. (Splošno pritrjevanje.) Škandal je, da so uboge člane pustili na cedilu oni, ki

LISTEK.

Obisk pri Jugoslovanih.

Spisal Ivan Dolenc.
(Dalje.)

V Sarajevu sva bila v dobi svojega bivanja gosta nadškof dr. Stadlerja. Baš ta čas je imel nadškof afero radi pokristjanjenja neke bogate mohamedanske deklice iz Drežnice v Hercegovini; deklica je bila šla od doma brez sorodnikov in brez premoženja v nepoznani svet. Doma bi ne bila varna življenja, ako se pokristjani. Tak fanatičem vlada med mohamedanci. Dr. Stadlerja so obdolžili takoj, da je bil s stvarjo v zvezi in 80 begov je zahtevalo od ministra Buriana, da nadškofa zapre. Baš tisti dan, ko sva bila z gospodom prelatom v Sarajevu, je obiskal radi te zadeve Burian sam nadškofa. Vlada zapira vse osebe, ki so na sumu, da so Turkinji pomagale pri begu. Bog daj deklici stanovitost, ker težko pot je nastopila! »Morate tudi Vi moliti za mene,« je rekel dr. Stadler gospodu prelatu, ko mu je pripovedoval vso stvar. »Enega Turka je težje izpreobrniti kot 10.000 poganov.« — Nepoznana jun-

nakinja, ki si pustila dom, znance in bogastvo ter sledila svoji vesti in milosti božji, Bog te čuvaj!

En dan sva porabila za ogledovanje mesta in okolice, katero nama je razkazoval biskup dr. Šarić.

Peljal naju je najprej v kopališče Ilidže, dober četrt ure z železnico. Bilo je še zgodaj dopoldne, a kopališče je bilo že tako zasedeno, da smo morali čakati nekaj časa, da pridemo na vrsto. Tople kopeli (58 stopinj C.), katere so poznali že Rímiani, se priporočajo zlasti proti revmatizmu. Od nas ni sicer nikdo bolehal na ti bolezni, a kopelj se je vendar vsem prav prilegal. Nato smo šli k izviru reke Bosne, ki se zove (namreč izvir) Vrhbosna. Krasen kraj! Med temnim smrečjem se v jejo peščene stezice; v 60 virih prišumi bistra Bosna izpod Igman planine.

Kaj naj omenim izmed znamenitosti sarajevskih?

Novo katoliško katedralo krasi darovi vseh katoliških narodov. Slovenci so podarili zanjo zvonove, naš cesar en kip za oltar.

Mestna hiša je dragocena stavba v arabskem slogu. Vidi se, da vladata stori vse potrebno, da si pridobi Turke in jim ohrani njihovo narodno in versko individualnost. Dosedanjii

župani v Sarajevu in Travniku so bili še vsi mohamedanci.

Za m u e j , ki je eden izmed najbogatejših na balkanskem polotoku, se gradi sedaj ogromno novo poslopje blizu kolodvora. Zanimiv je za navadnega obiskovalca, ki ne namerava zbirko dalje časa proučavati, zlasti etnologični oddelki, ker vidimo bosenske in hercegovske noše in sobne oprave.

Dvakrat smo poskusili priti v slavno Begovo džamijo, najlepšo mošejo sarajevsko, a se nam ni posrečilo. Enkrat so Turki opravljali notri baš svoje molitve, drugič pa glavnega vratarja ni bilo doma. Zadovoljili smo se torej s tem, da smo opazovali moslime, ki so se umivali pri vodnjaku pred džamijo in se zvečer pri zaprtih vratih klanjali, kar je name naredilo precej komičen vtis. V Mostaru sem bil v glavnji džamiji, a nisem videl notri nič posebnega. Vse prazno. Po stenah so napisani izreki iz korana. Nikakih slik, nikakih kipov. Tla so pregrnjena z dragocenimi preprogami.

O legi Sarajeva je znano, da je izredno lepa. Glavni del mesta leži ob Miljacki, hiše, obdane z vrtovi, se pa razprostirajo še daleč po bregovih gričev, ki obkrožajo Sarajevo in na katerih je sezidano vse polno utrdb. Sicer pa jaz ne čutim v sebi spremnosti, da bi

predočil bralcu bodisi kako poslopje ali lego kakega mesta tako, da bi si jo potem mogel kdo nazorno predstavljati. Dobra slika da več kot najboljše opisovanje, zlasti ker slika ostane tudi veliko bolj v spominu. Nobena slika pa ne dosega istinitosti. Pristaviti moram tudi, da so me bolj zanimali ljudje in njih življenje, kakor kraji sami.

Tiran čas, ki pa je dovolil gospodu prelatu veliko manj prostosti kot meni, nama je veleval, ločiti se iz Sarajeva. Dr. Stadler ni hotel pri večerji o tem ničesar slišati, da odrineva že drugo jutro. A — odšla sva vendarle! Upam, da nama je prevzvišen že oprostil najino francosko poslovitev.

Mostar. — Turški svetnik. —

Na obisku pri Turku.

Moj »Illustrierter Führer durch Bosnien und die Herzegovina« pravi, da spada vožnja ob Neretvi, glavni reki hercegovinski, ob kateri leži tudi Mostar, med najlepše železniške proge Evrope. Lavtižar jo imenuje divje-romantično. Ne brez vzroka! Človeku se dozdeva večkrat, da se vozi po Vintgarju. Pod železniškim tirom šumi bistra Neretva, na obeh straneh soteske se pa dvigajo včasih po več sto metrov visoke pečine, skoro čisto gole. Vozil se par ur, da skoro ne naideš človeške nasel-

so bili o razmerah poučeni! (Prirjevanje.)

Mizarski mojster Anton Rojina pove, kako je prišel do deleža pri »Glavnem posojilnici«. Pred štirimi leti, ko je bil še kot obrtnik začetnik, je neki njegov priatelj rabil kavcije 12 tisoč kron za neko razpisano državno delo. Poprosil je njega, naj mu za potrebo vsoto podpiše menico, ker je denerar nujno rabil, kar je tudi storil. Čez 3 dni je dobil poziv od »Glovec«, naj plača petkronske delež, ker se je menica izplačala. Šel je v urad, kjer nju je neki uradnik rekel, da je to le pro forna in da jih dobi meseca maja nazaj. Ko pa je priatelj dolg povrnil čez 16 dni, je šel Rojina takoj v »Glavno posojilnico« ter zahteval, da se mu naj izplača delež. Uradnik mu je odgovoril, da to ne gre sedaj, da treba počakati, bo že dobil itd. Rojina je šel in je seveda na malenkostno plačano vsoto pozabil. Zanintivo pa je, da se ni dotoričnika, ki je posojilo dobil, smatra kot dolžnika, marveč njega. Menda so med deležnike sistematično lovili one, ki katerili so mislili, da so premožni. Nenamenski človek ni dobil pravil in letnih poročil in tako se je zgodilo, da je na tiste petkronske deleže marsikdo pozabil; sedaj pa mora trpeti.

Trgovec Tavčar iz Selca poudarja, da se mora priznati načelniku S. L. S. vsa čast, ker se je res trudil, da se pomore nesrečnim žrtvam brezvestnih ljudi. Naprosto pa se naj vsi državni poslanci, naj se tudi vnaprej zavzamejo za te žrtve.

Nadsvetnik Višnikar odgovarja, da ne dvomi o navedenih slučajih poslovanja pri »Glavnem posojilnici«. **Takih slučajev je mnogo.** Ogratoma večina članov ni vedela, da jamči za premoženje posojilnice. Likvidacijski odbor ni nikogar odvezal članskih dolžnosti, ker ni imel za to nobene moči. Glavni krivci so že pod ključem in **bodo dobili tudi zaslzeno plačilo.** V registru je videl nadsvetnik Višnikar vpisanega med člani sicer nekega politika, ki je bil rdeče prečrтан. Tozadevno je stvar taka. Takrat, ko so ustavnili zadružno, so poslali tudi temu politiku ponudbo, da podpiše 20 deležev, obenem pa so ga že vpisali med člane. Ker ni ničesar podpisal in tudi nič plačal, je seveda črtal. (Hribar!)

Tesarski mojster Ivan Pust želi pojasnila, kdo je bil izpostek po ustavnitvi posojilnice nadzornik in revizor. **Krivi so poloma tudi tisti odborniki in nadzorniki, ki so bili že v začetku zraven,** pa niso storili svoje dolžnosti, da bi razmere uredili. Tako so n. pr. odborniki lahko izstopali, ko so videli, da so bilance falzificirane. Skrivni pa so, ker so molčali in skrbeli le za lastno kožo.

Dr. Oražen izjavlja, da je mnenja, da so tudi prejšnji odborniki krivi, ki so izstopili. **Sleparili so v posojilnici vsa leta ter je prepričan, da bodo prišle na dan stvari, o katerih se nam niti ne sanja.**

bine. Sama gola skala! Nikdar si nisem mogel predstavljati, da se nahajajo v Hercegovini tako silno zapuščeni kraji. Kranjski Kras je nasproti hercegovinskim praznotam in puščavam — to je najbolj pravi izraz — še oaza. Iz skal izvira tu in tam potok ter pada v divjih slapovih v Neretvo. Kak prizor se mora nuditi očem še le spomladis ali pa ob deževju, ko vro hudourniki po vseh gorskih žlebovih v Neretvo in ta narašte v deroto, divje se penečo reko, ki stresa bregove in bobni do skalnatih vrhov in še čez! In vožnja po ti soteski ob Neretvi traja kaki dve uri, da se ti oko kar utrditi teh divjih pokrajin.

Opoldne smo dospeli v Mostar.

Dve dogodbi mi ostaneata iz Hercegovine v trajnem spominu. Prva je izlet k izviru Bune in obisk groba otonatega turškega svetnika. S provincijalom fračiškanov, ki opravljajo v Bosni in Hercegovini menda tri četrtine vseh župnij in ki imajo v Mostaru svoj samostan in semenišče, smo se peljali v 12 km oddaljeni Blagaj, nekdanje glavno mesto Hercegovine. Ob potu smo srčevali mnoga pastirjev in pastric — med temi dosti mohamedaniki — ki s opasti čredo po izsušeni kamenitosti ravani. Na obeh straneh ceste so bili tudi vinogradni. O Blagaju sem čital v svojem »Vodniku« zanimive zgodovinske podatke. Nad mestom je namreč razvalina »Stepanov grad«, kjer je vladal v sredini XV. stoletja Štefan Kosarča, pristaš verske skete bogomilov. Ta se je poročil z nevesto svojega sina, ki je pozval nato Turke na pomoč zoper očeta ter slednjega oblegal v gradu nad Blagajem. Oče je umrl leta 1466, kot ujetnik svojega sina, v deželi so pa ostali kot vladarji Turki.

(Dalej.)

A. Rojina omenja, naj si gleda prodaje Pavšlarjevih voda likvidacijski odbor kakor tudi člani ne dela prevelikih upov.

Nadsvetnik Višnikar poudarja, da bi bilo najbolje, ako bi se Pavšlar gleda vodnih sil poravnal z Majdičem, ker bi se potem lažje prodale. Sicer pa je likvidacijski odbor zarabil vse njegove водne pravice. Kako se bodo prodale, je seveda nerešeno vprašanje. **Dr. Hudnik je jamčil za 2.000.000 kren.**

Trgovec Tavčar svetuje likvidacijskemu odboru, naj skrbi, da se bodo Pavšlarjeva posestva v Kranju, kakor tudi Predvojceva in Turkova prodaja pri dražbi na drobno, ker bi se v tem slučaju več izkupilo.

Ant. Rojina želi pojasnila, ali je Megličev posestvo v Mostah na Gorjanskem njegovo ali last žene.

Dr. Oražen izpove, da je posestvo v Mostah Megličeva last ter je že zarubljeno.

Od strani članov se je nato zahtevalo pojasnilo, če so prepisi posestev članov na pjihove žene ali koga druga, veljavni, kar pa dr. Oražen zanika.

Glede soodgovornosti »Zadržne zvezze« v Celju za polem »Glavne posojilnice«, je odgovoril dr. Oražen, da je to zadeva, o kateri morajo sklepati in odločevati juristi, oziroma sodišče.

I. Pust omenja, da je dobil neko anonimno pismo, v katerem se trdi, da je dr. Hudnik dal Lavrenčiču, ki ima sedaj tovarno za zaboje v Gradcu, denar. Ali ni mogoče, da je dr. Hudnik nalagal po ovinkih denar in razna podjetja, da bi si ga zagotovil?

Dr. Oražen odgovarja, da je bil Alojzij Lavrenčič najprej družnik žitne tvrdke Lavrenčič & Domicelj. Ko je Meglič prevzel to tvrdko, je imel Lavrenčič pri »Glavnem posojilnici« 165.527 kron dolga. Nato je kupil Lavrenčič v družbi z dr. Hudnikom in Mauerjem graščino na Stajerskem. Stvari, ki jih je Lavrenčič uganjal, so bile naravnost nepoštene. In ko se je dr. Hudnik izpravevalo o njegovih zvezah z Lavrenčičem, ni hotel ničesar odgovoriti ter je samo dejal: »Lavrenčič je moja nesreča.« Sicer je pa proti Lavrenčiču že vložena tožba ter je sodno preganjan zaradi sleparije. Da je bila pri vsem početju čudna in nepoštena manipulacija, je gotovo. Lavrenčič vodi podjetje v Gradcu na ime svoje žene. Tako, ko je izstopil iz kupčiške zvezve v zadevi graščine, je dal takoj prepisati svoje imetje na ime svoje žene, ker je bržkone slutil, kako stvari stope. Ta prepis pa ne bo držal.

Višnikar prosi člane, naj o vseh enakih slučajih obveste likvidacijski odbor, ki ne more vedeti vsega o razmerah posameznikov.

Dr. Oražen omenja, da se je likvidacijskemu odboru predlagava razne nekorektnosti, in ga je celo dr. Eger napadel pri volivnem naroku. Likvidacijski odbor si ni svest nobene krivde. Mnenja je, da se volijo v likvidacijski odbor dosedanji njegovi člani ter se naprosi nadsvetnika Višnikarja, da sprejme zopet mesto v likvidacijskem odboru.

Deželnih uradnikov Klemenčič omenja, da bi bilo prav od strani likvidacijskega odbora zaradi pomirjenja občinstva, preden se voli zopet likvidacijski odbor, da določi pomožno akcijo, kakor tudi načelniku S. L. S. dr. Ivanu Susteršiču. Likvidacijski odbor naj se obrne na deželnih uradnikov, da se ob podeli zopet spomni »Glavne posojilnice«.

Dr. Oražen omenja, da ga je dr. Susteršič pooblastil izjaviti na olčem zboru, da bo storil vse, kar je v njegovi moći.

Predlog kateheteta Smrekarja je bil nato soglasno sprejet. (Cedebravanje in živijo-klici.)

Nato se je pričelo podpisovanje garancijskih izjav, na kar se je oben zbor zaključil.

vprašati: »Kaj je s tem človekom? A'li ima kaj ali nič?« Da niso mogli uradniki ničesar narediti, se je skrela. Članske pristopnice ter odpovedi pa se je takoj pri danalo pod ključ in jih uradniki niso več dobili v roke. Dopolne je bil v pisarni vedno nadsvetnik Višnikar, popoldne pa revident Mi už in on sam. Nastavili pa so v uradu tudi neko gospodčino, zanesljivo uradnico, ki je imela izrečno nalogu da je nadzorovala uradnike, zlasti še, ako koga izmed likvidarjev za kak četrte ure ni bilo v uradu. Gleda stroškov za opominne pa pojasni sledete: Nekdo je dobil prvič opomin, kakor vse in se ni zaračunal. Ker se pa ni zanj zmenil, se mu je doposal drug opomin, ki pa se je zaračunal radi stroškov z 1 K ali 1 kromo 50 vin. Sicer pa je preostanek v korist zadružnikov. Kar se tiče nadsvetnika Višnikarja, omenja, da likvidator po zakonu ni dolžan delati, zastonj. Nadsvetnik Višnikar je bil na Dunaju 3 dni in 4 noči ali pa mogoče naročne. Ako se vočno semintja računa II. razreda 80 krom brez fijakerjev na Dunaju in razne stroške 120 K, ni to preveč za njegova opravila na Dunaju. Dalo se mu je pa na razpolago 300, račun pa je položil za 200 K.

Klemenčič omenja, da ni imel namena sumničiti odbora, gre samo za to, da se stvar enkrat pojasni. Namena ni imel napadati, vendar pa je imenja, da neobhodno potrebuje niti bilo, da se obrani uradnike. Ako se niti zgodilo, je dobro, če bi ra se kaj bi padla odgovornost na odbor.

Solicitor dr. Sviliglja, Habe omenja, da je izvrševal rubažen pri Megliču in drugod, pa je dobil ravno najboljše informacije od Roglja, ki ve veliko. Nekoliko vesta tudi pove ati Norbert Kolischer in Johann Lea, uradnika pri dunajskem odvetniku dr. Tauberju, ki sta menda zaslužila samo 80.000 K provizije pri graščini Dol in dunajskih hišah.

Nato se izvili zopet likvidacijski odbor. Na mesto g. M. Bradaške, ker je izstopil, se izvili trgovec Grobenk.

Dr. Oražen predlaga naj se napisi nadsvetni a Višnikarja, da sprejme izvolitev v likvidacijski odbor le pogojno, ker pride v poštev kot upravitelj konkurne mase. Sod še je razpisalo nov volivni narok dne 7. marca. Ako se posreči, da bo Višnikar imenovan za upravitelja, odloži svoje mesto v likvidacijskem odboru. (Predlog je bil sprejet.)

Dr. Oražen omenja, da je faktičnega primanjkljaja 1.200.000 K, ako se posreči prodati Pavšlerjeve vodne sile in dr. Hudnikove hiše na Dunaju, kakor so bile sodno enjene. Ce tega ne bo, bo primanjkljaj seveda narasel. Nekateri člani so podpisali že izjave, da plačajo pravljivo brez rabenja na vsak 5 kronske delež 1000 K. V slučaju, ako člani pokažejo dobro voljo, da plačajo podpisane vgate brez rubežni, kar je dražje, bodo tudi upniki raje čakali, ker bodo videli dobro voljo članov. Pozivajo člane, naj se s podpisi zavežejo, plačati pros o o jno na vsaki 5 kronske delež 1000 K, kar se vračuna.

Frebrala se je načelo izjava, ki jo je tozadnevo treba podpisati članom.

Po nekaterih manj važnih posnelih je katehet Smrekar predragal, naj se izreče deželnemu zboru javna zahvala, ker je uvedel pomožno akcijo, kakor tudi načelniku S. L. S. dr. Ivanu Susteršiču. Likvidacijski odbor naj se obrne na deželnih uradnikov, da se ob podeli zopet spomni »Glavne posojilnice«.

Dr. Oražen omenja, da ga je dr. Susteršič pooblastil izjaviti na olčem zboru, da bo storil vse, kar je v njegovi moći.

Predlog kateheteta Smrekarja je bil nato soglasno sprejet. (Cedebravanje in živijo-klici.)

Nato se je pričelo podpisovanje garancijskih izjav, na kar se je oben zbor zaključil.

X X X

Opomba uredništva: Priočujemo podrobnejše poročilo, da se javnost natančno pouči o »Glavnem posojilnici«, katere polom so povzročili liberalni prvaki.

Juristerija graških magistratov

Da graški magistrat ne zaostaja v »vestnem izvrševanju« ljudskega štetja za drugimi je samo ob sebi umljivo.

Kakor v vsakem nemškem mestu, so tudi graški magistratov poslali po mestu celo tolpo števnih komisarjev »revidirati« števne pole. Nekteri teh gospodov so bili celo tako predstavniki, da so si upali obdelovati slovenske visokošolce, da morajo vendar vplivati za svoj občevalni jezik nemščino, »da doch Graz a deutsche Stadt ist.«

Razume se, da tukaj niso ničesar opravili, drugače pa pri slovenskih delavcih, kjer vemo, da so proti njihovi izpovedi in proti njihovi volji prečrtali pri »reviziji« slovenski občevalni jezik in napisali nemškega. Če se je posameznik branil in protestiral, ali je bil pa tih, konečen rezultat je bil isti.

Seveda ni zavednim delavcem druga preostalo kot pritožba na magistrat. In nekaj takih pritožb je nesel pred kratkim tukajšnji slovenski jurist na magistrat. Prizadeti so bili lastnorčno podpisani in zahtevali popravek v števnih polah. Takoj pokliče omenjenega jurista, nek učeni magistratski jurist k sebi in mu začne dokazovati, da se vendar ne gre za narodnost, ampak le za občevalni jezik in ta je vendar v Gradcu nemški. In bolj če mu je slovenski jurist dokazoval da lahko človek občuje tudi v večih jezikih in da pa izpove za svoj občevalni jezik katerega božanstva, katerega ima najraje, bolj je dokazoval magistratovec, da tozadevna ministrska odredba zahteva, da mora v kakem slučaju izpovedati ravno nemščino za občevalni jezik. Zakaj pa potem sploh povprašujejo? In ko je slovenski jurist vendar obstojal na tem, da ima sam prav in da lahko vsakdo napiše in izpove, kar hoče glasom omenjene odredbe, se jemanistovec začel celo sklicevati na najnovješi odlok ministerstva, ki opozurja oblasti, naj strogo pazijo da se bo upisal le občevalni jezik, katerega mora človek govoriti plošno, osobito v javnih lokalih n. pr. v uradih, šolah, gostilnah itd. in da se mora v smislu tega najnovješega odloka v Gradcu upisati nemški občevalni jezik in da bodo morali tisti, ki se pritožujejo, s pričami dokazati (To je interpretacija odredbe?) »mit Zeugen beweisen,« da je njihov občevalni jezik slovenski. Seveda natančnejšega, odkod in kedaj, ni mogel ali ni hotel o tem odloku nič povedati. Morda je to odlok takozvanega »Volksrat« ali pa »Südmärkministerium«?

Vsekako pa bi bilo dobro, da bi načini poslanci vprašali merodajne faktorje, jeli v resnicu bil izdan, tak odlok: ali pa ni bil izdan ali pa vsaj ne tako izdan, ali smo uradniki s fingiranimi odloki podpreti svoje neutemeljene trditve in zahteva oziroma ali smo uradniki odloke ministerstva narančnost potvarjati, da opravičujejo svoje nepostavno postopanje?

Sloveni prviči narod v Evropi.

Moj Žunkovič v Kromeriju je plod svojih do goletnih raziskovanj izdal v šesti izdaji v knjigi pod naslovom: »Die Slaven, ein Urvolk Europas.« Založil jo je c. kr. vsebinski knjiger Jurij Szelski na Dunaju, I. Neuer Markt 8.

Da so Slova i prviči narod v Evropi, dokazuje Žunkovič s tisoči krajevnih imen, o katerih se je prej mislilo, da so latinski, in nemški ga izvora, pa so po Žunkovičevih nazornih pristno slovanska. Sloveni se niso preseli v Evropo, temveč so tu od nekdaj doma.

Od nekdaj že tukaj stanuje moj ročec v kdo za družga, pove naj očakod.

Sloveni so najstarejši narod v Evropi, privali so po pokrajnah severnega do srednjezemškega morja in od zaliva Biscaye in še čez azijatsko ozemlje.

Na Francoskem in Španskem prebivajo še sedaj ob Prenežah Baski, ki so v načinjenskem sorodstvu s Sloveni.

Nato je prvi opozoril Iv. Topolovček v svoji knjigi »Die baskoslawische Sprachheit« (Dunaj, 1904).

Sloveni so prebivali povsod, kjer so se da Nenc. To dokazuje d. stvo, da je še l. 1384. na Dunaju bilo bogoslužje v slovenskem jeziku. To se razvodi iz predgovora provoda Durandus: »Rationale divisionum officiorum,« kate o je l. 1384. velj spisati vojvod Albert s kilo. Kodik s nahaja v dvorni knjižnici na Dunaju pod št. 2765 in 3045.

Kepuc

SVOBODOMISLCI NA ČEŠKEI.

Praga, 25. februarja. Zvezl svobodomiselcev na Češkem namerava sklicati na 17. september t. l. kongr. s nemških svobodom selcev na Češ en. Nemška svobodomiselna zveza je izdala oklice na vse one, ki se ne priznajo k nobeni veri, naj usanove svojo organizacijo. Namen te organizacije bi bil, doseči enakopravnost brezvercer v javnih službah, kakor tudi, da se otroke pod 7 leti ne vpše v nočno konfesijo in izključi verski pouk iz šole.

Dnevne novice.

+ **Nemške svobodomiselne laži o dr. Šusteršiču.** Nobena stvar tako ne boli judovskih liberalcev, kako to, da je cesar nagovoril načelnika naše stranke v delegacijah in pohvalil delovanje kranjskega deželnega zbora. Zato pa hočejo zdaj očrtniti dr. Šusteršiča, na čelu jim seveda najboljša prijateljica naše stranke »Neue Freie Presse«, ki objavlja včeraj daljši članek, ki mrgoli laži o naši stranki. Članek prične z lažo, da so »klerikalci« metali ob obstrukciji v kranjskem deželnem zboru smrdljive bombe po zbornici. Cel svet zna, da je metal smrdljive bombe liberalec Turk. Sanja pa nadalje o odstopu kranjskega deželnega glavarja pl. Šukljeta, češ, da hoče postati dr. Šusteršič kranjski deželni glavar. To je čisto navadna izmišljotina orientalske »Prešine« domišljavosti. Iz navedenega se vidi, kakšnih lažnjivih sredstev da se poslužuje »N. Freie Presse« proti našemu načelniku, kar dokazuje, kako da se ga ne boje samo slovenski, marveč tudi nemški liberalci.

+ **Državnozborske volitve.** Vedno bolj se vzdržujejo trditve, da bodo državnozborske volitve prihodnjo pomlad. Češki agrarci so že pričeli s pripravami za volitve.

+ **»Narodni Listy«** dne 25. t. m. pišejo o velikem polomu »klerikalnega denarnega zavoda v Ljubljani«, ko poročajo o polomu — »Glavne posojilnice«. Če mislijo »Narodni Listy«, da bo krivda liberalcev pri tem polomu manjša, ako se lažejo, da je bil to »klerikalno zavod, se jako motijo. Ta laž je pač zopet dokaz za žalosten nivo »Narodnih Listov«.

+ **Iz seje deželnega odbora.** Deželni glavar naznani, da prideli referat o zadružništvu dr. Lampetu, ki naj rešuje dotedne agende dogovorno s strokovnimi referenti dr. Peganom, dr. Zajcem in grofom Barbom. Dr. Lampe izjavlja, da sprejme ta referat, ki ga hoče izvrševati v smislu deželnozborskog sklepa. Vsled tega bo odložil svoja mesta v načelstvu zadruž, da bo delal popolnoma neodvisno na vse strani. — V okrajni cestni odbor radovališki se imenujeta Adolf pl. Kappus v Kamni gorici in Anton Gabrijelčič na Brezjah, v okrajni cestni odbor brdske pa Anton Cerar v Moravčah in Fr. Peterka v Kočnah. Podpora se dovoli za vzdrževanje Vintgarja. Vladil se odgovori, da dežela prispeva k restavraciji baročnih skulptur v cerkvi na Golem. Na mlekarško šolo na Vrhniku se sprejme prosilec iz Hercegovine. — Za mladinski oddelek na prisilni delavnicu se sprejme nov statut. Gojenci se ločijo čisto od odraslih prisiljencev, dobe drugačno obliko in boljšo hrano in se določi zanje vzgojevalni red. Pripravi se načrt za novo vzgojevalnico za zanemarjeno mladino.

+ **Izjava.** Ko sem bil podpisani dne 5. oktobra 1910. na državnozborski volivni agitaciji na Dolenjskem, zašel je v »Slovenca« dopis »Nov Orel v Rihembergu na Vipavskem«, v katerem se piše o g. Andreju Gabrščku: »Značilno za nivo liberalne stranke na Goriškem je njeno divjaštvo, s katerim se proslavljajo celo prvi voditelji. Nemški botegar in slovenski deželni poslanec Gabršček je na naravnost nesramen način insultiral v Prvačini Orle, ki so korakali k ustanovitvi rihemberškega Orla. Heil Fremdenverkehr Gabršček. Naša organizacija na Goriškem gre kljub vsem liberalnim nasilstvom krepko naprej.« — Za ta napad sem izvedel se-le, ko je g. Gabršček vložil tožbo in je bila izvršena hišna preiskava, sicer bi bil ta napad že prej obžaloval. Napad si je dopisnik popolnoma izmisli in popolnoma brez povoda napadel g. Gabrščka, ki se je takrat mudil v Ljubljani. Goloboko obžalujem tem potom, da se je tak neopravičen napad urinil v »Slovenca«, ga tem potom preklicujem in se zahvaljujem g. Gabrščku, da je odstopil od tožbe proti »Slovencu«. — Za uredništvo »Slovenca«: Ivan Štef.

+ **K gorenji izjavi.** Ne morem si kaj, da ne bi nekaj opomnil k gorenji izjavi. Ta slučaj zopet kaže, kako grešé nekateri dopisniki na zaupljivost in odgovornost uredništva. Vsak dopisnik naj bi se vedno sam vestno prepričal o resničnosti podatkov, katere poroča uredništvo. Tako bi že naprej izostali mnogi osebni napadi, ki so navadno le izbruh osebnih strasti in spletki in imajo le malokdaj stvarno podlago. Ce bi se pri vseh dopisih vedno le mislio, kako koristiti stvar in načelom, katera naj zastopa vsaka stranka, bi bile razmere v našem javnem in političnem življenju mnogo boljše. Prav bi bilo, da bi o tem, kako te razmere izboljšati, premisljevali vsi zastopniki javnosti, katerim je na tem, da se slovenska javnost dviga in ne poniže. Ce tu združeni v povzdigo in moralno okrepitev Slovencev pošteno zastavimo svoje moči, bodo izroki sami od sebe izgnili in postali med Slovenci nemogoči. Naj bi tudi naši domači politični nasprotniki o tem razmišljevali. Naše časopisje gotovo ne bo proti poštenemu dogovoru, ki bo v sedanjih narodnih in gospodarskih krizah gotovo le koristen. — Ivan Štef.

+ **Tržaška N. D. O.** priredi dne 18. marca t. l. v Trstu sestanek delegatov iz slovenskih in hrvaških dežel. Sestanek bo namenjen pogovorom o preosnovi N. D. O. v »Jugoslovansko delavsko organizacijo«.

+ **Avtstria redi gada na svojih prsih.** V avstrijski delegaciji povedal je istrski laški poslanec Bartoli, da je prejelo vojaško poveljstvo v nekem še neodrešenem načelu mestu tri brzjavke iz Pulja, iz Trsta in iz Gradca, v katerih se je obvezalo dotično poveljstvo, da se izkrca na istrski obali 20.000 garibaldincev. Nadalje je pripovedoval da je več državnih uradnikov, ki obžalujejo, da morajo nastopati proti meščanom, ker se ne morejo upreti volji vojaškega poveljstva. Policia, politične oblasti, sodniki in državni pravdinci zatrjujejo, da vojaške oblasti zahtevajo naj se uvede sodniško postopanje. Tako delegat Bartoli. Pred seboj imamo torej našteta dejstva, o katerih ne moremo drugega mislit ali so resnična, ali pa se jih je Bartoli sam izmisli. Če se je sam izmisli, če je vsa njegova trditev le laž, potem je jasno, koliko so vredna njegova izvajanja. Če pa je resnica, kar je Bartoli govoril? Kdo mu je dal te podatke? Če je torej vse gola resnica, kar je Bartoli navedel, potem stojimo pred žalostnim dejstvom, da c. kr. uradi izdajajo uradniško tajnost, da c. kr. uradniki prelamljajo prisočno, da brzjavni uradi natančno pazijo na brzjavke, ki jih prejema vojaško poveljstvo, da državni uradniki, policija, politične oblasti, sodniki in državni pravdinci izdajajo stvari, o katerih bi morali molčati, in izdajajo jih prav tja, od kjer preti naši državi največja nevarnost. V taki luči se nam kaže to državno uradništvo. Kaj naj pričakujemo od njega v resnem trenotku? Se ne pravi podpirati tako uradništvo, gojiti gada na svojih prsih?

+ **I. delavski tečaj.** K I. delavskemu tečaju J. S. Z. so priglasile udeležence še sledče naše organizacije: 20. K. s. izobraž. društvo Dobrova (4); 21. S. K. S. Z. Celovec (1); 22. K. s. izobraž. društvo Ziri-Dobračovo (1); 23. Kršč. soc. strokovno društvo Vevče—D. M. Polje (3).

+ **Na čast udeležencem I. delavskega tečaja J. S. Z.** priredi na prošnjo J. S. Z. »K. s. izobraž. društvo Selomoste« s sodelovanjem pev. zborni Katol. društva rokod. pomočnikov v Ljubljani v Rokodelskem domu dne 5. marca ob 6. uri zvečer pozdravnji večer. Spored: Petje. Po dr. Kreku dramatizirana narodna pesem: »Snoč je bil lep večer.« Pozdravni govor. »Tri sestre«, igra v treh dejanjih. Spisal dr. Krek. Vstopnina: I. prostor 1 K, II. prostor 80 vin., III. prostor 60 vin., stojišča 30 vin. Udeleženci tečaja so vstopnine prosti.

+ **Z ozrom na »Narodovec« vprašanje** z dne 24. t. m., kaj je z učno knjigo, ki jo spisuje klerikalni profesor Komatar v Kranju, pojasnimo »Narodovemu« uredništvu, da isto rabijo že od novembra v šentvidski gimnaziji. Prej pa zanjo ni nobenega predvema, čeprav je žrtvoval ogromno denarja za nakup znanstvenih del in si nakopal z dopustom le bolezen. Priporočamo »Narodovemu« uredništvu, naj si nabavi knjigo, ker je spisana na podlagi najnovejših in najboljših pomočnikov, ne pa zverišena s pomočjo raznih nemških učnih knjig.

+ **L. D. Z.** prosi g. visokošolce in druge, naj vrnejo knjige v najskrajnem času, da se knjižnica uredi. Tajništvo S. D. Z.

+ **Dreadnought »Cesar Franc Jožef I.«** »Zeit« poroča, da dobi prvi dreadnought avstro-ogrsko mornarice

ime »Cesar Franc Jožef I.« Ko spuste prvi avstrijski dreadnought v morje, se udeleži slavnosti tudi cesar Franc Jožef I. z nadvojvodji in z nadvovodnimi, s člani vseh treh vlad in z načelniki vojaških in civilnih oblasti. Zbrane bodo v Trstu tudi vse ladje avstro-ogrsko mornarice. Dreadnought se izpusti v morje najbrže meseca majnika.

+ **Pripremljiv mož za konkurenčno upravitelja »Glavne« posojilnice.** Piše se nam: Prizadeti krog si zelo belijo glave radi konkurenčnega upravitelja. Nekje na Gorenjskem biva izvrsten konkurenčni upravitelj, vodja liberalne stranke v dotednem mestu, ki bo pol zastonj. pol za denar upravljal posle upravitelja in varoval z vso mu lastno eneržjo koristi upnikov. Naslov pove uredništvo »Južne«.

+ **Naša mornarica.** V nedeljo 26. t. m. je edina eškadra iz pulisse vojne luke v inozemstvu. Eškadra bo križarila v Sredozemskem morju in bo pri tem obiskala tudi več grških in turskih pristanišč. Eškadri bo poveljala kontredmiral pl. Kunštin in bodo tvorile Nj. V. vojne ladje: »Nadvojvoda Fran Ferdinand«, »Radetzky«, »Nadvojvoda Ferdinand Maks«, »Cesarca Marija Terezija«, »Raka« in »Velebit«. Kakor je iz navedenih jednot razvidno se bodo letošnjega inozemstva potovanja udeležili tudi naši dve najnoviji in najmočnejši vojni ladji »Nadvojvoda Fran Ferdinand« in »Radetzky«. Tako častno kot letos še naša vojna mornarica ni nikdar reprezentirala naše države v inozemstvu, ker se je morala vsakokrat posluževati le mnogo manjših vojnih ladij. Eškadri se bo mudila v inozemstvu približno šest tednov. Ko se bo vrnila zopet v domače vodé, vršili se bodo manevri ob dalmatinskom obrežju. — V vojnem arzenalu bo v malo dneh gotova najnovejša ladjedelnica. Ta je dolga 180 m in 30 m široka. Urejena in preračnjena je ta najnovejša zgradba naše vojne mornarice tako, da se bo v njej zgradil naš 3. dreadnought.

+ **»Dlaška kuhična v Celju«** ima svoj izvanredni občni zbor v nedeljo dne 5. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v posojilnični dvorani »Nordnega doma« v Celju.

+ **Iz Dobropolj** se nam poroča: Drugi gospodinjski tečaj se je otvoril v nedeljo dne 18. t. m. pri nas v šoli. Izmed velikega števila oglašenih deklej je bilo sprejetih 22, ker za večje število ni prostora. Voditeljica tečaja je g. sp. Ema Petsche. Tečaja se udeležujejo učitelji gspdč. Od laskova iz Kamnika in gspdč. J. Klčeva iz Besnice. Ob otvoritvi je gosp. župnik Ramoveš razložil dekletom namen tečaja in je naročil dekletom, da morajo biti pridne in ubogljive. Potem sta spregovorda še posl. Jaklč in učiteljica tečaja. V pondeljek je bila sv. maša in nato se je pričel reden poduk.

+ **Poročila se je gospodična Evelina Valentič,** hči nadučitelja v pokolu s gospodom Josipom Spillerjem, c. in kr. nadporočnikom v rezervi in voditeljem c. kr. obmejnega policijskega komisarijata v Krščinu. — Poročil se je z darski mojster gospod Anton Melink iz Višnjevika z gospodično Minko Peterman.

+ **Umrl je gospod Juraj Štrucelj,** c. kr. sodni svetnik v pok., v 72. letu starosti, v Petrovi vasi pri Črnomlju. Pogreb bo v sredo, 1. marca, ob 9. uri dopoldne iz Petrove vasi na pokopališču v Tuščevem dolu. — R. I. P.

+ **Rop v kapucinski cerkvi na Reki.** Opetovanje predkazovanje Simen Podlipnik, ki je v noči 29. junija 1910. uropal v kapucinski cerkvi na Reki z altarja Iuriske Matere božje mnogo dragocenosti in je napadel in ranil v Mariboru zasledujočega detektiva Foteca ter težko ranil policijskega psa Luxa, ki je bil v Mariboru obsojen na pet let težke ječe.

+ **Nov hrvatski zrakoplov.** Fr. Lovrenčič, poznat biciklist, avtomobilist in sanjkač, se je začel baviti z aviatiko. V družbi z g. Mercépom (s drugom Rusjanovim) sestavlja nov zrakoplov, s katerim se hoče udeležiti zrakoplovne tekme med Berolinom in Dunajem.

+ **O g. Milanu Žnidaršiču** se poroča, da niso resnične vesti »Grazer Tagblatta«. Poroča se, da je na kupčinskem potovanju za svojega tasta g. Friderika Skušeka v Metliku.

+ **Samoumor radi bolezni.** V Smartnem pri Kranju se je ustrelil včeraj pop. J. Novak zaradi prehlidov bolečin v roki, katere mu je prizadejala ena rana (vseklin) na prstih. Zdravil ga je en kmet iz iste vasi. Zadnji čas je zelo pil žganje in je baje le-to indirekten vzrok smrti.

+ **V Zagorah** so šele lansko jesen dovršili vodovod in so že to zimo brez vode, ker je počila ena cev. Popraviti pa nikogar ni, akoravno so vaščani že na vse strani prosili, da bi jim kdo vodovod popravil.

+ **Vojška gedba c. kr. 17. pašpolka** v Celovcu je igrala tudi pri vojskem plesu v Podkloštru, ki ga je priredila »Südmärkta«. Slovenskim nedolžnim,

nepolitičnim društvom je pa odpovedala svoje sodelovanje!

+ **Iredentovske demonstracije pri Tržaškem korzu.** Včeraj so imeli v Trstu predpustni korzo, ki je bil pa silno slab. Občinstvo je bilo sicer mnogo, a mask skoro nič, kar jih je pa bilo, so bile tako razigrane in razcapane, da je bil to pravi škandal. Iredenta je seveda tudi to priliko porabila za svojo demonstracijo. Namesto konfetija so na mnogih krajih metali male papirčke, na katerih je bila trikolora italijanskega kraljestva. Ves Trst je bil natlačen s takimi listki.

+ **Umrila je v Domžalah blaga mati Ana Tičar,** stara 90 let. N. v. m. p.!

+ **Sievka natakarjev.** V Splitu stavljajo natakarji vseh ondotnih kavarn in gostil.

+ **Izid Ilirskega štetja za politični okraj Postojna.** Postojna ima 1985 (prej 1719) prebivalcev, občina Postojna 3862 (3635); Šent Peter 402 (302), občina Šent Peter 3191 (2893); Slavina 423 (417), občina Slavina 1928 (1854); sodni okraj Postojna 13.476 (13.069) prebivalcev. Senožeče 753 (prej 820) prebivalcev. Hrenovce 213 (236), Razdro 253 (278), Hruševje 240 (232); občina Hrenovce 2220 (prej 2684) prebivalcev; sodni okraj senožeški 4902 (5530) prebivalcev. Občina Vipava 1428 (1472), sodni okraj vipavski 12.407 (12.085) prebivalcev. Obč. Trnovo 3581 (3315), obč. Ilirska Bistrica 877 (693), obč. Knežak 2755 (2518), obč. Jablanica 2179 (1894); sodni okraj ilirsko-bistriški 12.036 (11.228) prebivalcev. Ves politični okraj Postojna 42.821 (41.912) prebivalcev. — Opoža se, da narašča izseljevanje tukajšnjega kmečkega prebivalstva, zlasti iz gorskih vasi v primorska mesta Trst, Reko itd.

+ **Občinski odbor v Ajdovcu** je izrekel v svoji seji dne 15. februarja t. l. za naklonjeno zgradbo nove ceste iz Ajdovca proti Žužemberku najiskrenje zahvalo veleslavnemu deželnemu odboru, vsem poslancem S. L. S. kakor tudi načelniku okrajnega cestnega odbora v Žužemberku.

+ **Najden brevir.** V Smartnem ob Savi je nek deček našel na njivi poleg ceste, ki pelje iz Ljubljane skozi Hrastje, oziroma Smartno proti Sv. Jakobu popolnoma nov nepoškodovan brevir, pars verna, mehlikske izdaje. Iz zaznamkov v brevirju sklepam, da ga je dotični duhovnik izgubil okrog 17. maja v binkoštni oktavi l. 1910. Kdor si pripisuje kako prav

Ljubljanske novice.

Ljubljana pod drobnogledom. V par dneh izide nov zvezek Alešovčevih spisov oziroma 14. zvezek »Ljudske knjižnice«, ki obsega izredno zanimive Alešovčeve Ljubljanske slike, v katerih nam predstavlja naš pisatelj v posebni žaljivo - satirični obliki vse ljubljanske stanove, kakor so bili v takratnih razmerah. Tudi naslovna slika dobro karakterizira pisateljev namen: Brencelj z Alešovčevim obrazom se dvigne visoko nad Ljubljano in opazuje iz zračnih višav z daljnogledom iz katerega šviga ostre pušice vrvanje in drvenje v beli Ljubljani. Knjiga je ne samo za Ljubljancana, temveč za silehernega Slovence neizčrpen vir zdravega humorja. Kadarkoli jo vzameš v roke, vedno najdeš v njej novo misel, ki ti mora razjasniti še tako mračno lice. »Ljudska knjižnica«, ki izhaja v zalogi Katoliške bukvarne nudi že lepo izbiro krasnega pripovednega blaga: Povest iz Neronove dobe »Dekle z biseri«, ki je izšla kot 13. zvezek »Ljudske knjižnice«, — po svoji prekrasni vsebini ne zaostaja za drugimi svetovnimi romanji iz prvih časov krščanstva, kakor so »Quo vadis« in »Ben Hur«; 12. zvezek »Ljudske knjižnice«: »Iz dnevnika malega poredneža« nudi bravco, ki se hoče pozabavati nepopisljiv užitek; 9., 10. in 11. zvezek »Ljudske knjižnice«, ki nam opisuje Alešovčev likanje, pa so zasoljeni z nedosežnimi domačimi dovtipi tega pisatelja. Tudi vsi poznejši zvezki imajo svoje posebne vrline in prednosti. Vsak zvezek je zase celota in se za-se dobi, želeti je pa, da si pridobi »Ljudska knjižnica« prav mnogo rednih naročnikov.

Ij Poraz socialnih demokratov. Pri današnji volitvi v odbor bolniške blagajne v tobačni tovarni so zmagali kandidatje in kandidatinje slovenskega krščansko-socialnega delavstva, ki so dobili od 1642 do 1679 glasov, socialni demokratje pa so dobili 373 do 380 glasov. Slava zavednemu slovenskemu delavstvu!

Ij Načelstvo Jugoslov. Strok. Zvezekjavlja, da bo imel odbor jutri, dne 28. februarja t. l. ob 6. uri zvečer v posvetovalnici Zadružne Zveze, Dunajska cesta št. 32. II. n. svojo sejo. Gleda na velevažen dneven red se pričakuje polnoštevilna udeležba.

Ij Društvena statistika v Ljubljani leta 1910. V minolem letu je bilo v Ljubljani 275 društev, ki so imela 111.993 članov, dočim je bilo leta 1909 samo 255 društev s 94.784 člani. Prirastek znaša torej 20 društev in 17.209 članov. Slovenskih društev je bilo 229, ki so imela 105.956 članov; vsako društvo je štelo tedaj povprečno 462 članov. Nemških društev je bilo 46 s 6037 člani; vsako nemško društvo je imelo torej povprečno po 136 članov. Vsak Ljubljjanec je tedaj povprečno član treh društev! Od skupnega števila društev pripada na slovenska društva 83 odstotkov, na nemška 17 odstotkov; od skupnega števila članov pa na Slovence 94,6 odstotka in na Nemce 5,4 odstotka. V splošnem je število društev narastlo za 7 odstotkov, število članov pa za 15,5 odstotka. — Iz navedenih številk je razvidno, da je v Ljubljani od leta do leta živalne društveno življenje.

Ij K poročilu o dr. Zajčevem govoru moramo pojasniti, da se številke o umrljivosti nanašajo na tisoč prebivalstva, ne pa na sto, kakor stoji v poročilu, ker je znano, da se umrljivost vedno izraža v pro mille.

Ij Pevski zbor »Ljubljane« jutri večer (pustni torek) nima vaje. Redne vaje se vrše za mešan zbor torek (1) in soboto (2), za ženski zbor sam v četrtek, za moški zbor sam pa v petek. — Zborovodja.

Ij Uboj na Karlovski cesti pred poročniki. Na zatožni klopi sedi 28 let stari France Novak, pristojen v Mokronog, pekovski pomočnik v Ljubljani, ker je dne 20. decembra lanskoga leta ubil 31 let starega brezposelnega pekovskega pomočnika Valentina Schwitza iz Podvinice. Novak priznava, da je kritičen dan pri hlevu Kozlerjeve vile ubil Schwitza. Nadalje navaja, da je kot triletni otrok padel doma s hodniku in priletel z glavo v neki hlad ter se nad čelom hudo pobil. Trdi, da čuti danes posledice tega padca. Če malo več pije, čuti na glavi, kjer se je pobil, hudo vročino ter se mu v glavi vrti. Valentina Schwitza je poznal na videz že eno leto. Navaja, kako ga je nekoč Schwitz v Mačkovi gostilni zmerjal. Nekaj dni potem je ravno v tej gostilni igral s Schwitzem ter izgubil par kron. Takrat se nista skregala. Od tedaj do usodnega dne nista bila več skušaj. Dne 20. decembra pa je prišel Novak v Babičeve klet na Dolenjski cesti, kje je bil tudi Schwitz, ki je bil zelo pijan in ki mu je s nestjo zažugal. Uro

pozneje ga je srečal zopet na mostu Gruberjevega kanala, kjer je Schwitz začel psovati Novaka. Umevno je, da mu ni ostal dolžan psov. Pri Kozlerjevi vili je vrgel Schwitz Novaka v železno ograjo, slednji je pobral kamen in z njim svojega nasprotnika udaril nad tilnikom. Nato sta se sprijela ter je Novak vrgel Schwitza ob tla. Šla sta še k hlevu Kozlerjeve vile, kjer se je Schwitz vrgel v slamo. Došli hlapac Felicijan jima je prepovedal tamkaj ležati, na kar je Novak odšel. Pri trati nasproti Kozlerjeve vile je Felicijan zopet opozoril Novaka, naj tovariša spravi proč. Sel je res k hlevu, začel tresti Schwitza in mu pomagal na noge. Schwitz pa je začel psovati; pljuvala sta si drug drugemu v obraz ter se držala skupaj. Končno sta oba padla. Obtoženec pravi, da je Schwitz začel grabiti po vozu, ko sta vstala, na kar je skočil k sprednjemu koncu voza, vzel vago, ki je slonela pri sprednjih kolesih ter ga z njo udaril po strani glave. Schwitz se je vel opotekati, napravil je še par korakov ter padel. Na tleh ležečega je še enkrat ravnov na isto mesto udaril kot prvič, nato je usodepolno vago obesil na neki voz. Obdolženec pravi, da je bil tisti večer res nekaj pijan, ne pa toliko da ne bi bil vedel, kaj da dela. Nato so se zaslše kot priče pekovski pomočnik Fr. Markič, hlapac Jakob Kos, mestni stražnik Anton Hudnik, hlapac Anton Felicijan, mestni stražnik Franc Perne, Karol Žužek, pekovski mojster, ki so izjavili o podrobnostih groznega jančevskega dejanja. Obdolženec priponmi, da ga je, ko je še živino pasel, na paši navadil neki pastir na žganje-pitje. To mu je prišlo tako v navado, da je kot otrok sv. Nikolaja prosil, naj mu žganja prinese. Vsi poročniki so se izrekli za krivdorek obtoženca. — Sodijoč ga je obsodilo na 3 leta težkeje ječe. Oče ubitega se pa s svojo tirjativijo za plačajo mesečne rente po 8 K na mesec zavrne na civilno pravno pot.

Ij Veliko predpustno zabavo priredi jutri, na pustni torek zvečer v veliki dvorani »Uniona« ravnateljstvo »Uniona«. Sodeluje Slovenska Filharmonija. Vstopnina 1 K, maske 60 vin.

»Klub slov. amater-fotografov« v Ljubljani naznanja vsem svojim članom, da namerava prirediti v majniku prvo splošno a matersko razstavo. Razstave se lahko udeleže samo društveni članiz najrazličnejšimi predmeti. Odbor si bode prizadeval, da dobi razstava enotno lice, kjer bodo lahko našli vsi različni sujeti in vseraznovrstne tehnike svoj prostor. Odbor bo tudi skušal, da poda prva razstava kolikor mogoče popolno sliko razvoja amater-fotografiske umetnosti na Slovenskem. Opozarjam torej že sedaj vse člane društva, naj se začnejo pripravljati za prvo razstavo, s katero hočemo dokazati javnosii, da smo na tem polju važen faktor, s katerim je treba računati.

Ij Čitalnica »Muzejskega društva za Kranjsko«. Odbor »Muzejskega društva za Kranjsko« je izvršil vse potrebne predpriprave, da postane bogati zakladi, ki jih ima društvo na različnih publikacijah, posebno zgodovinskih in prirodopisnih dostopni za vse društvene člane in po njih vpeljane goste. Dne 2. marca 1911 odpre namreč društvo svojo čitalnico: Čitalnica »Muzejskega društva za Kranjsko« je odprta dvakrat na teden, v dobi velikih počitnic pa samo enkrat na teden. Sedaj je čitalnica odprta vsak torek od 2-4, vsak četrtek od 4-6 popoldne. Pristop imajo člani in po njih vpeljani gostje. Društvo dobiva v zameno od 109 znanstvenih društev 116 publikacij.

Ij Vihar v Ljubljani. Včerajšnje jutro je bilo menda izmed vseh letošnjih najkrasnejše. Bil je skoro do večera pravi spomladanski dan. Popoldne je sicer jel pihati precej močan veter, ki pa ni zadržaval mestnega občinstva, da bi ne bilo pohitelno v prijetno naravo. Proti 8. uri zvečer je pa nastal hud vihar, med katerim je padal dež, pomešan z »babjim pšenom«. Vse je drlo v zavjetu, vihar je pa butal z vrat, sipe pri oknih so žvenketale, drevje se je šibilo, opeka pa je s streh padala na tla. Tudi nekaj napisov je vihar poškodoval. V Šolskem dreverdu je vihar razmetal mesarske stojnice, ponekod pa pri hišah naslonjeno domače orodje. Kmalu pa se je poleglo in nastal je zopet miren večer.

Ij Novo manufakturno trgovino na Starem trgu št. 1 (prej bazar) v Ljubljani otvorita gg. Jesih & Windischer ta teden. Ker sta oba zavedna narodnjaka in veščaka v svoji stroki, jih slavnemu občinstvu kar najbolje pripomoremo. Trgovina je povsem novo preurejena in bo v zalogi vedno najnovejše modno blago po zmerih cenah.

Ij Dotični, ki je zamenjal oziroma vzel včeraj zvečer v restavraciji hotela Union črna-modro zimsko suknjo.

naj jo nemudoma nazaj prinese, drugače se bo sodniško proti njemu postopalo.

Štajerske novice.

S Blisk in grom meseca februarja. V Mariboru in okolici je bil v nedeljo 26. februarja proti večeru velik vihar. Med gromom in bliskom je padala v dežu tudi redka toča.

S Mož in žena nevarno poškodovan pri požaru. V soboto dne 11. t. m. ponoči je izbruhnil požar v hiši in gospodarskih poslopjih posestnika Ivana Divjaka in njegove žene Eve in Andrenic, Šentlenartskem okraju v Slovenskih Goricah. Oba zakonska so zbudili iz spanja sosedje, ko je bilo že vse v plamenih. Dobila sta tako hude opekline, da so jih še isto noč previdele ter odpeljali drugi dan v radgonsko bolnišnico, kjer je žena v torek umrla. Posestnik Divjak bo bržkone okrevl. Kako je požar nastal, ni znano.

S Morilec Klobasa, ki je meseca januarja t. l. s sekiro zavratno umoril v Jarenini posestnika Dankota in gospodarski denarja in ure, pride pred mariborske porotnike že pri prvem porotnem zasedanju meseca marca.

Razne slivari.

Ljudsko štetje in nazadovanje kmečkega stanu. Iz dosedaj znanih izidov ljudskega štetja se more razvideti, da pravzaprav kmečko prebivalstvo splošno povsod nazaduje. Mesta postajajo vedno večja, vasi pa vedno manjše. Velik del kmečkega prebivalstva se izseljuje v mesta in trge, da bi si lažje služil kruh. Da je tako upanje navadno goljufivo, je znano, kljub temu pa izseljevanje v mesta ni manjše. V takih razmerah je pričakovati, da bo izkazala statistika v nekaterih delih komaj 50 odstotkov kmečkega prebivalstva, medtem ko ga je bilo pred 20 leti povprečno še 60 odstotkov. Treba je resno misliti, kako bi se omejilo izseljevanje kmečkega prebivalstva z domače grude, kajti brez močnega kmetskega stanu država nima zadostnih živiljenskih sil.

Podraženje kave v Pragi. Praški kavarnarji so nameravali podražiti kavo. Ker pa so istočasno zahtevali zdrženje kavarniški uslužbenci zvišanje plač, so sklenili kavarnarji, da za enkrat ne podraže kave.

Nevesta streljala na ženina. Iz Čikage se poroča, da je neka mlada dama, Ana Pearson, streljala na oficilnega fotografa geometričnega merilnega urada, Smitha, ko je ta ravno stopil iz svoje fotografiske temnice. Ko je na strele prihitel več oseb, je dama skočila v temnico ter zaklenila duri za seboj. Več policijev je udrlo vrata, v tem trenotku pa je Pearsonova oddala iz revolverja več strelov ter ranila enega stražnika. Napadalko so aretovali. Dognalo se je, da je bil Smith njen ženin, a jo je zapustil.

Grozna družinska drama. Iz Vratislave poročajo, da je v Waldenburgu prerazil ponoči rudar Leuschner z britvijo vrat svoji ženi in trem otrokom skoro do hrbenice in nato še sebi. Kaj je bilo vzrok temu groznemu činu, se ne ve.

Telefonska in brzojavna poročila.

PROTI PROTEKCIJI MAŽAROV.

Budimpešta, 27. februarja. Vojni odsek avstrijske delegacije je danes imel v razpravi resolucijo krščanskih socialcev, katero je predlagal po njihovem sklepom poslanec Draler, ker je mornariški poveljnik glede dobav se enostransko na škodo avstrijske industrije pogodil z Mažari. Odsek je resolucijo soglasno sprejel, zahteval, naj se pri dobavah nič ne izpreminja na enostransko korist Mažarov, da se ne sme postopati v tem oziru brez vednosti avstrijske vlade in delegacije. V resoluciji se zahteva, da se mora prihodnjemu zasedanju delegacij predložiti zapisnik, komu so bila dela oddana, da se tako vidi, ako se je enostransko postopalo. Formelno je avstrijska delegacija sklepala, meritovitam bodo pa imeli prav Mažari.

FERREROVA ULICA V TRSTU.

Dunaj, 27. februarja. Upravno so-

poljnik Gojkovičem je nastal spor, ki bo povzročil, da najbrže odstopi srbski vojni minister. Spor je povzročila izjava srbskega vojnega ministra Gojkoviča, ki je rekel, da se je zanimal za dobavo gorskih baterij pri tvrdki Krupp nemški poslanik pl. Reichenau, ker je njegov brat uslužben pri konkurenčni tvrdki Erhardt. Na intervencijo nemškega poslanika je nato izjavil srbski vojni minister v skupščini, da ni nameraval sumničiti nemškega poslanika. Nemški poslanik je pa izjavil, da se ne zadovolji s postopom izjava. Če bi srbska vlada njegove zahteve ne vpoštevala, nastopi Nemčija najodločneje in ni izključeno, da prekine diplomatske zveze s Srbijo. »Kölnische Zeitung« poroča, da je stavil pl. Reichenau srbski vladi ultimatum. Srbska vlada je sklenila ta spor poravnati tako, da danes srbski vojni minister odstopi.

FRANCOSKA MINISTRSKA KRIZA.

Pariz, 27. februarja. Po pogrebu vojnega ministra danes izroči Briand demisijo celokupnega ministrstva. V novem ministrstvu ne bo nobenega sedanjih ministrov. Novo ministrstvo bo sestavil Delcasse ali pa postane Delcasse mornariški minister. V kabinetu bodo zastopane razne stranke in priveta v novi kabinet tudi Bertheaux in Millerand.

UPOR TURŠKIH VOJAKOV.

Carigrad, 27. februarja. Vojaki baterije, ki je bila namenjena v Jemen nad uporne Arabce, so se uprli ter se niso hoteli vkrcati na ladjo za prevoz preko Bospora. Zborno poveljstvo je ukazalo pethot obkolidi Jildiz-Kiosk, da kaznuje uporne in obvestilo prebivalstvo, naj se ne boji, ako čuje ponoči strele.

NESREČE NA MORJU.

Carigrad, 27. februarja. Parnik »Diada«, na katerem je bilo 809 potnikov, med njimi 600 romarjev, se je severno od Diade potopil. Velik del potnikov je utonil.

Trst, 27. februarja. Brzoparnik avstrijskega Lloyda »Princ Hohenlohe«, ki je vozil v Kotor, se je pri Lošinju nasedel na plitvino. 90 potnikov so sprejeli parniki, ki so prihiteli na pomoč.

POVODNJI V TIFLISU.

Tiflis, 27. februarja. Reka Rion je prestopila bregove ter preplavila na nekaterih krajin železniške nasipe meter visoko. Zelezniški promet v okrajih Kutais je ustavljen. Transkavkaška in vladikavkaška železница ne sprejema blaga, namenjeno v pristanišča ob Črnem in Kaspiškem morju.

TAJNA TISKARNA REVOLUCIJA. NARJEV ODKRITA.

Peterburg, 27. februarja. Tukajšnja policija je odkrila tajno tiskarno nekega revolucionarnega dijakega društva ter zaplenila oklice, v katerih se pozivlja delavce, naj se pridružijo dijaki stavki. Policija je veliko dijakov aretovala.

Žensivo v Mačah.

Resnično in ne samo simbolično. Najnovejši ukaz kraljice Mode, ki iz Pariza s svojim žezlom ves svet za nos vodi, je ta, da morajo ženske oblači hlače — ne sicer moževe, ampak vendar — hlače. Predpisane so za soareje, salon in ulico; da pa si bodo osvojile tudi pravico v kuhinji in sploh doma, ni dvomiti.

Dne 2. marca t. l.
se otvorí
na Starem trgu 1
(prej bazar)

nova manufakturana trgovina **JESIH & WINDISCHER**

v takem zadrgnjem žaklu pokazala na ulici, toda spremljali so jo takoj tako zasmehljivi in posmehljivi obraz, da se je požurila v najbližji avto in pobegnila domov. Tako vsaj daje v »Zeit« šef velike dunajske mode tvrdke Seepold.

Jasno je bilo torej da treba reforme in zdaj so pariški modni »umetniki« padli v drug ekstrem: prej so ženskam zvezali noge v vrečo, sedaj so jem pa dali popolno prostost, odvzeli so jim krilo in jih obdarili s hlačami! Parižanke so glasom časniških vesti z velikanskim veseljem pozdravile to novo mero. Seveda se pa za to modno senzacijo zanima tudi ves ostali modni svet in zastopniki raznih modnih tvrdk in ateljejev drve v Pariz, da so dajo in presodijo z lastnimi očmi. Gori imenovan šef dunajske tvrdke Maison Seepold & Co. je bil tudi že v Parizu in si stvar ogledal, a je mnenja, da se tudi ta moda na Dunaju in zato seveda tudi v provinci ne bo vdomačila, ker je premalo decentna. Le v športnih krogih bo radi praktičnosti najbrže popolnoma vprodria in potem ne bo dolgo, ko bodo na tem polju ženske nosile prave možke hlače.

Sedanji modni ženski hlačni sivori (ali nestvori!) so namreč le še nekoliko krilu podobni, ker so zelo nabrani in široki. Segajo različno nizko; do čevljev ali pa tudi višje, da se vidi še nekaj nogovic. Spodaj so zadrgnjene k nogi, zaključuje pa jih lahko široka volanta. Čez te pantalone pride lahno zgornje oblačilo — različno dolgo in različnega kroja. Lahko sega do gležnjev in tako pokrije hlače. Tudi razporki so različno dolgi, spredaj ali na straneh. Nekatere imajo razporek do pasu in pri teh so hlače seveda popolnoma vidne, druge so bolj sramežljive in imajo le kratki razporek, tako da je spoznati hlače le spodaj in pri hoji. Sploh je puščeno domišljiji in spremnosti šivilj in različnemu okusu ozir. neokusu posameznih dam najširše poleže za udejstvovanje. Isto velja za čevljarje, ki bodo s to modo naredili dobro kupcijo, ker ostane noge nepokrita in si bo zato treba izmisli novih oblik in okraskov za čevlje. Še širše polje pa seveda hlačno krilo ali krilaste hlače ali hlačasto krilo, francosko »Jupe-Pantalon« — odpira — karikaturi!

Kot vestni poročevalci pa moramo končno še povedati, da se je za novo modo navdušeno izreklo učenjak Pietro Guizzetti, profesor patologične anatomije v Parmi. To pa predvsem iz ozirov na ogenj! Ravno ženske tvorivo ogromno večino ponesrečencev po ognju. To pa baš vsled nesrečnega krila, ki je tako pripravno, da se vžge tudi tam, kjer bi moške hlače ne bile prav nič v nevarnosti. Še nikoli ni doživel slučaj, da bi se kakemu moškemu hlače vnele. A žensko krilo je pred ognjem v vedini nevarnosti in ako se enkrat vze, ni več pomoči. Zato toplo pozdravlja novo možno posebno za dom.

Prav ima mož, to pa tembolj, ker se bo odslej vsaka ženska lahko pojavila nasproti prijateljici, da ona v hiši hlače nosi, in to je tudi nekaj!

Po bolezni je treba krepilnega sredstva,

ampak biti mori učinkujce — na primer Scott-ovi emulziji. Napravite enkrat z isto posuš, Že po razmerno malem zavžtu se boste počutili boljše. Temu je vzrok čistost in izborna kakovost vseh sestavin, ki jih ima Scottova emulzija in vsied posebnega Scott-ovega pripravljanja.

Scott-ova emulzija

da nove moci mnogo hitrejš kot navadno ribje olje in se v ta namen uporablja in priporoča od zdravnikov že 34 let.

Cena izvirni stekleniček 2 K 50 vln.
Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorologično poročilo.

Vilina n. morjem 300-2 m, sred zračni tlak 736-0 mm

Den	Čas opa-zovalja	Stanje baro-metra v mm	Temperatura po Celziju	Vetar	Nebo	Poletavina v 24 urah v mm
25. 9. zvez	731.7	2.5	sl. sever	oblačno		
26. 7. zjutr.	728.9	1.2	sl. svzh.	jasno	0.0	
26. 2. pop	725.6	11.7	moč. jzah.	del. obl.		
26. 9. zvez.	726.1	4.2	sr. jzvh.	oblačno		
27. 7. zjutr.	729.6	5.7	p. m. szh.	pol. obl.	1.2	
27. 2. pop	731.0	9.4	,	del. obl.		
Srednja predvčerašnja temp. 2.0°, norm. 0.8°						
Srednja včerašnja temp. 7.5°, norm. 0.9°						
Sloči okoli 7. ure vihar iz zahoda.						

Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je soprog, oziroma oče, star oče, brat in stric

Marija Lavrič

prejemnik užitnine

dne 26. februarja po kratki in mučni bolezni, v 85. letu starosti, potolačen s svetotajstvi, preminil.

Truplo predragega ranjega se prenese v sredo dne 1. marca ob 5. uri popoldne iz bolniške mrtvavnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

Ljubljana, 27. februarja 1911.

Apolonija Lavrič, roj. Česar
soprona

Ivo Lavrič, Franc Lavrič,
davčni upravnik, revolucionar južni železnic.
sinova.

Zahvala.

615

Za stevilne dokaze ljubezni, ki sočutja povodom prebitke izgube, ki nas je tako neprčakovano zadela s prezgodnjo smrtnjo našega skrbnega očeta

Jožefa Ažmana

c. kr. cestnega mojstra in hišnega posetnika

in za tako številno spremstvo na zadnji poti izreka o najprisrčnejšo zahvalno.

Posebno se zahvaljujemo preblagorodnemu g. c. kr. okraju glavarju dr. A. Piščerju, vsemu c. kr. uradništvu, prečastiti duhovščini, velečenjem gospodom pvecem in njegovim stanovim in tovaršem, prijateljem in znancem, da so, sicer tako skromnemu možu kazali tako visoko zadnjo čast.

Postojna, 26. februarja 1911.

Žalujoča rodbina Ažman.

V največji briškosti naznajamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je danes 25. t. m. na predragci oče oziroma soprona, gospod

Anton Šonc

po kratki in mučni bolezni v 66 letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. 614

Pogreb predragega se vrši v petek ob 9. uri dopoldne.

Tomaj, 25. februarja 1911.

Frančiška, soprona. — Ludvik, župni upravitelj v Kortah in Mirku, organizist v Podgori, sinova. — Justinka in S. Marija J., hčeri.

Za trgovino z mešanim blagom se isče

učenka

s primerno izobrazbo. Ponudbe sprejema J. Kemperle, Kamnik. 600

na kar slavno občinstvo iz mesta in dežele vladno opozarjava in se priporočava za mnogobrojen obisk.

599. 2

Z velespoštovanjem

JESIH & WINDISCHER.

V globoki žalosti javljamo, da je Vsemogočni vzel k Sebi našo najdražjo, iskreno ljubljeno mamo

Marijo Zorman, roj. Dolinar.

Blaga pokojnica je izdihnila v nedeljo ob pol 11. uri v noči po kratki, mučni bolezni, v 50. letu starosti, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb bo iz hiše žalosti, Spod. Šiška 91, v forek 28. februarja 1911, ob pol 5. uri popoldne na pokopališče k Sv. Krištofu.

Sp. Šiška, dne 26. februarja 1911.

Janez Zorman,

sopron.

Anica, Ivan, Vinko, Tonček,

otroci.

Venci se na željo pokojnico hvaljeno odklanjam.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Globoko potrtim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je poklical svetá Vladar dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne našega iskreno ljubljene soprona, preblagogenega, skrbnega očeta itd., gospoda

JOSIPA MARINKA

c. kr. poročnika v pokoju

po kratki bolezni, starega 81 let, v boljše, večno življenje.

Pogreb predragega ranjega je bil danes, v pondeljek, dne 27. t. m. iz hiše žalosti na pokopališče sv. Pavla na Vrhniku. Zahvaljujemo se tem potom vsem, ki so se spomnili našega predragega, ter mu na ta ali oni način lajsali zadnje ure. Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikoma dr. Buhi in dr. Maroltu, prečast. g. dekanu Gantaru za poslednjo tolažbo in vsem drugim znancem, ki so ga v tako mnogobrojnem številu spremili k večnemu počitku.

Bodi mu blag spomin!

Vrhnik, dne 26. februarja 1911.

Žalujoči ostali.

Učenca

119

za mizarško obrt, ki naj bi imel svojo sprejme takoj Alojzij Trink, mizarški mojster, Ljubljana Linhartova ul. 8.

„NUISOL“

od Bergmann & Ko., Tečin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presečenem naravnem pobaranju las in brade. — Dobiva se v svitli, rujavih in črnih barv steklenica po K 2.50 pri: Antonu Šancu, drogerija; O. Fattich-Franšlju, brivec.

Učenca za aprila 1911 11.43

Pšenica za maj 1911 11.15

Pšenica za oktober 1911 10.83

Rž za april 1911 8.05

Rž za oktober 1911 7.86

Oves za april 1911 8.47

Koruza za maj 1911 5.66

Izurjen, trgovsko podjeten

knjigovodja

ali samostojna knjigovodkinja

se takoj sprejme.

589

Ponudbe pod:

S. S. L. na upravo »Slovenca«

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Prevzamem dobro idočo

gostilno

na račun v Ljubljani ali v okolici.

Ponudbe na upravo tega lista pod „gostilničar“.

567

Modni kamgarji kateri tudi drugo blago za možke obleke
najdete v največji izbirni pri

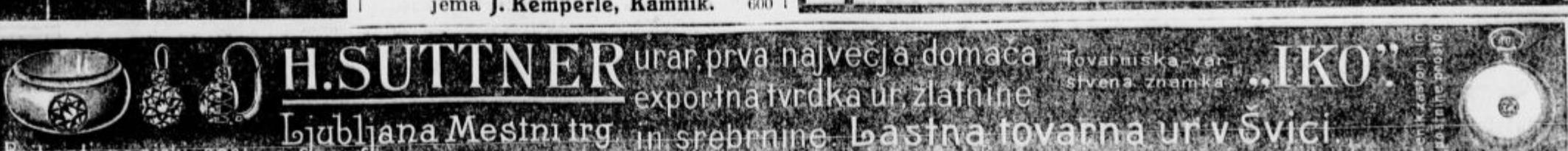
R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Stritarjeva (Spitalska) ulica št. 5.

V prvem nadstropju poseben oddelok za tovarniško skladnico suknja. — 591 — Pošiljajo se tudi vzorci na ogled.

Tovarniška var
slovenska znakma

„IKO“

Nizke cene!

Novosti manufakturnega in modnega blaga!

Zahvaljujte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Stritarjeva ulica
št. 4.

GERKMAN

Postne in misijonske pesmi

(Riharjevi in drugi napevi.) Postne: 10 za mešan, 4 za moški zbor. Misijonske: 4 za 577 mešan, 1 za moški zbor. Uredil 6

Josip Sicherl, org. v Ribnici.

Cena: Partiture 2 K 30 v. Posamezni glasovi po 40 v. Dobe se pri ureditelju v Ribnici, naroči se najceneje po nakaznici, pošlje se poštne prosto, pri večjem naročilu se upošteva tudi popust. Na naročila po dopisnici se ne bode oziralo.

: Naročajte „Slovenca“.

Ime:

R. Miklauc

Ljubljana

592

bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

v hiši Zadružne zveze, Dunajska cesta 32 (nasproti Bavarskemu dvoru v bližini mitnice).

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %

brez
odbitka.

Vložne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar. - Posojila na zemljišča daje po 4 1/4 % in 5 %. - Daje posojila na amortizacijo na vsak poljuben načrt, dalje na menice in vrednostne papirje.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne.

Za varnost vloženega denarja jamči 21 kmečkih občin z vsem premoženjem in davčno močjo. Vsaka špekulacija z vloženim denarjem je po pravilih odobrenih od c. kr. dež. vlade izključena, zato je denar v hranilnici popolnoma varno naložen in se ni batiti nobene izgube.

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %

brez
odbitka.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Za križ in svobodo. Igrakaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K — 50, pet izvodov in več po K — 35.

Posebno za mladenička društva pripravna igra, polna navdušenja za krščanska načela. Andrej Hoer, tiroški junak. Fran Kihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K — 80, deset izvodov K 5 —.

Ta igra je bogata po lepih prizorih, se polnoma prilega slovenskim ljudskim značajem in visoko vnema domovinsko čustvo. Zbirka ljudskih iger, dosedaj 15 zvezkov po K — 80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskih in dilentantskega značaja neobhodno potrebna: igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vse igre v tej zbirki so prirejene za jednake t. j. samo moške ali samo ženske vloge. Vsebina:

1. zvezek se začasno ne dobija.
2. zvezek: 1. Vedeževalka. — 2. Kmet-Herod. — 3. Zupan sardamski ali Car in cesar. — 4. Jeza nad petelinom in kes.
3. zvezek: 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. — 2. Sanje. — 3. Sveta Neža. K — 80.
4. zvezek se začasno ne dobija.
5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. — 2. Krčmar pri zvitrem rogu. — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. — 4. Sveta Cita. — 5. Pri gospodi. — 6. Črevljar. — 7. Kmet in fotograf.
— Kovačev student.

Mešani in moški zbori. Jakob Aljaž. Sedem zvezkov po K — 60.

Naša pevska društva se bodo rada poslužila novih navdušenih domaćih pesmi, kakorname nam nudi Aljaževa zbirka. Vsi zbori so vzorni in veličastni, a vendar priprost in lahki, treba samo poslužiti se jih.

1. zvezek: 1. Domovini. — 2. Nevesti. — 3. Nezveni mi. — 4. Naša zvezda. — 5. Ujetega ptiča tožba. — 6. Soci.

2. zvezek: 1. Pri zibelki. — 2. Cerkvica. 3. Ne tožim. — 4. Oj planine. — 5. Oj z Bogom, ti planinski svet! — 6. Šolskodomski mladiči. — 7. Na bregu.

3. zvezek: 1. Psalm 118. — 2. Ti veselo poj!
3. Na dan. — 4. Divna noč.

4. zvezek: 1. Ujetega ptiča tožba. — 2. Zakipi duša. — 3. Dneva nam pripelji žar. 1. — 4. Pri pogrebu.

5. zvezek: 1. Job. — 2. V mraku. — 3. Dneva nam pripelji žar. 2. — 4. Z vencem tem ovenčam Slavo. — 5. Triglav.

6. zvezek: 1. Opomin k veselju. — 2. Sveta noč. — 3. Stražniki. — 4. Hvalite Gospoda. — 5. Občutki. — 6. Geslo.

Za društva in društvene prireditve:

Bajuk, Odmevi naših gajev (narodne pesmi). II. zvezek za moški, mešan, deloma ženski zbor. Partit. K 1:40. — Napevi so vzeti iz naroda in so popolnoma v tem duhu harmonizirani, služili bodo prav dobro vsem našim pevskim zborom.

Vodopivec, Kovačev študent. Besede povzete iz Zbirke ljudskih iger (Iv. Kovačič). — Priljubljena, lahko-uprizorljiva spevoigra silno komične vsebine. Za proizvajanje pevskih točk je potrebnih samo šest (oziroma pet) moških in en ženskih glasov.

Krek, Turški križ. Igra v štirih dejanjih. — Tri sestre. Igra v treh dejanjih. K 1 —, 10 izvodov K 8 —. — Vsebina obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako sijajno prirejena, da se bodeta igri radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Sardenko, Slovanska apostola. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1:20. — Krasna knjiga vsebuje samo moške vloge in ima poleg poučnega smotra tudi namen netiti med Slovenci narodno zavest ter buditi narodni ponos.

Slovenska Talija. Iz te zbirke je na razpolago v naši zalogi še okoli 80 raznih resnih in veselih iger za mešane vloge. Cena je za vse zvezke enaka in znaša samo 30 vin. za vsako igro. — Seznamek te zbirke določljivo na zahtevo.

7. in 8. zvezek, 1. Sinovo maščevanje ali spoštuje očeta. — 2. Za letovišče. — 3. Občinski teček. — 4. Dve materi. — 5. Nežka z Bledu. — 6. Najdena hči.

9. zvezek, 1. Na Betlehemskej poljanah. — 2. Kazen in izostane. — 3. Očetova kletev. — 4. Čašica kave.

10. zvezek, 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. — 2. Rdeči nosovi. — 3. Zdaj gre sem, zdaj pa tja. — 4. Poštna skrivnost ali začaranje pisma. — 5. Strahovi.

11. zvezek, 1. Večna mladost in večna lepot. — 2. Repošev, duh v krkonoških gorah ali vsega je enkrat konec. — Prepirljiva soseda ali boljša je kratka sprava kakor dolga pravda.

12. zvezek, 1. Izgubljeni sin. — 2. V ječi. Pastirci in kralji. — 3. Ljudmila. — Planšarica.

13. zvezek, 1. Vestalka. — 2. Smrt Marije Device. — 3. Marijin otrok.

14. zvezek, 1. Junaška dekliza. Devica Orleanska. — 2. Sv. Boštjan. — 3. Materin blagoslov.

15. zvezek, 1. Fabiola in Neža. — 2. Turki pred Dunajem.

Knjigovodstvo. Ivan Podlesnik, 1. del. Vez. K 3:20.

Prvi del „Knjigovodstva“, ki je pač najvažnejši pripomoček za gospodarski napredek, obsegajo načela za društva, za „Čebelice“, za mladence in gospodarje.

Knjigovodstvo. Ivan Podlesnik, 2. del. Vezano K 6:20.

Drugi del je posebno za posojilnice in sploh za zadružništvo prirejen ter obsegajo veliko tabel. Obravnava o kreditu, zadrugah, raifainovkah, konverziji, blagovnem prometu in navaja praktične zgledje.

Ped. c. octava). Anton Foerster. Op. 105.

Partitura K — 60.

Naša zvezda. Anton Foerster. Op. 87. (Besede Simon Gregorčičeve. Samospav s klavirjem. Partitura K — 80.

Bom Šel na planinice. Marko Bajuk. Potpuri slovenskih narod. pesmi za tamburaški zbor. Partitura K 3 —.

Vsebina: Bom Šel na planinice. Na planinah solnčice sije. — Cež tri gore. — Solnce čez hribe gre. — Pa bom Šel na planinice. — Jaz pa pojdem na Gorenjsko. — Tiha luna jasno sije.

Na Gorenjskem je fletno. Marko Bajuk. Potpuri slovenskih narod. pesmi za tamburaški zbor. Partitura K 3 —.

Vsebina: Po jezeru. — Bratci, veseli vsi. —

Le enkrat bi videl. Na Gorenjskem je fletno.

Mešani in ženski zbori. Fran Ferjančič. Partitura K 3 —, glasovi po K — 50.

Zbirka obsega sledete vzorno dovršene zbrane: Podzrač slovenskemu domu. — Tone selince, tone... — Planinarica. — Pustni večer. — Solnce čez hribe gre. — Na morju. — Sivilja. — Plevice. — Rožmarin. — Lahko noč.

Vse te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, knjigarni „Mirija“ v Kranju in J. Krajec nasl. v Novem mestu.